Isifundo seSikole seSonto

Ese XII. March 23, 1919

UIsrael uxwayiswa ngokubuyelana nezita. Joshua 23:1-6.
Otisha mabafunde nesahluko 24.
ISITATELO:-"Qina um'isibindi." Joshua 1:6.

Asikafundi sicikilishe yonke indaba yenkambo kaJoshua. Akudingekanga njengakuMoses. Kepa ake siti fahla libe linye ukubonisa indhlela lamadoda amabili asebenza ngayo kanyekanye ukufeza umsebenzi kaNkulunkulu. UMoses waketwa ukuba ahole abaIsrael abakipe ezweni laseGipita abasuse olakeni lukaFaro, abadhlulise ehlane iminyaka engamashumi amane yobunzima base baye bafika eminceleni yezwe lesitembiso. Wabafundisela inhlalo abazaku yihlala ezweni lesitembiso. Esewufezile lomsebenzi omkulu uNkulunkulu wamtabata wamzisa kuye wamisa omunye, uJoshua ozauhola isizwe azingenise ezweni lelo afike abakise kona. Umsebenzi omkulu kaJoshua kwaku ukunqoba isita zaseKanana asize uIsrael ukuba atole ukugxila agximekeke okokupela ezweni lazo. Isikati sikaJoshua sasi ukuhlala ngokulwa nokutula njalo kwelamana. Kepa waweuza umsebenzi wake wawupeta. Siyabona lapa ukuba uNkulunkulu yilowomuntu umabele umsebenzi oqondene naye, uketa umuntu womsebenzi otile.

E, uma umuntu ehlala ngokuzwana noMoya kaNkulunkulu uyaubonisiswa kahle okuyiwona msebenzi oqondene naye embuaweni kaNkulunkulu, noma ukushumayela nokufundisa nokulungisa izicatulo, nokuba yisisebenzi, nokulima, noma kungaba yini.

E, singaye sibuze ukuti uNkulunkulu wayenza ukulunga yini ukuba akapele abaIsrael ukuba baxoshe babulale amaKanana kanjeya. Kusobala ukuti kwabe kuyintando kaNkulunkulu ukuba amaKanana ahlulwe ngabaIsrael nezwe lidhliwe abakwaIsrael. AbaIsrael ngamaputu nokuwalazela babevama ukweqisa ngolaka futi bangabi nokubhekela okwakufunwa nguNkulunkulu. Kufana notisha ocopelelayo okuti ngoba uMhloli ufuna ukuba afundise abantwana ukulalela basipate ngomteto wesikole abese eti lapa efuna ukuba balalele eqise ashaye kakulu ngoswazi kunokufanele.

E, nalapa kuyabonakala ukuti nakubaIsrael kwakunjalo. UNkulunkulu wab'efuna ukuba balidhle lonke izwe kepa yena waevama ukwenza ngolaka olweqileyo emfanelweni Kepa uNkulunkulu wabona ukuti ngenxa yombuso wake kuhle angotahwe amaKanana ngamaIsrael. Babe yisizwe esingabaHedeni ababe ngasoze balela ekushumayeleni kwabaIsrael ngoba babe namatongo akubo obuHedeni. Ngako uNkulunkulu wabona ukuti kufanele ukuba isizwe sake sibe nezwe lazo, kuze kufike isikati lapo abahedeni sekupelile ukukolwa amatongo abo sebengahle balalele ukushumayela kwabaIsrael njengoba kwaba njalo mdhla uPaule eshumayela uJesu kwabezizwe. Kwakudingeka ukuba kucindezelwe pansi uhlobo olubi ukuze kusale uhlobo olucocekileyo.

Inxa umuntu efuna ukuba nomhlambi wezinkomo zohlobo uye ayipatisise kahle inkunzi yake yeketelo yohlobo nezinkomazi, azibulale noma atengise ngazo ezingapele mkuba aze abe nezinkomo zohlobo. Njalo uNkulunkulu wase wenza loko ukuze bonke bagcine ngokupelela ekukonzeni yena.

E, esifundweni sanamhla sibona uJoshua esaukufa ebiza abaholi besizwe ebayala ngokubavelelisa. Ubakumbuza ukuti uNkulunkulu usesixoshile izita zabo usazauzixosha njalo, kepa uyabaxwayisa ubabamba ngendhlebe ukuba baze bangenzi zivumelwano nalababantu kepa bahlale besicocile funa idungeke inkolo yabo Inkunzi yohlobo nezinkomazi zohlobo maziklabe zodwa zingaluki nezinye tafeni linye. Ningenzi sivumelwano nobubi.

Lesi yisifundo esikulu kitina esikona namhla. Sesiqubekele pambili kunabaIsrael, akushiwo kiti ukuti masixoshe abaHedeni sibakipe ezweni, kepa noko siyayalwa nguJesu Kristu ukuba sishumayele izwi kubo silinge ukubapendulela kuYe. KEPA masingabadedeli babe yisitiyo nesife kiti, babe yisiswebu ezinhlangotini zetu nameva emihlane yetu (V. 13) ngokupuzelana nabo utshwala, nangokukolwa kanye nabo ezenusini nobutakati njengoba benza, kepa sibe nokukolwa okupeleleyo kuJesu Kristu, nangokulobolisa, namaKonsati etu siwenze abe ukusina kwabaHedeni, nokunika imali yetu abameli esikandhleni sokuhlalisana kahle nabantu bonke, sinikele iminikelo kuJehova nangokwenza imikuba eminye eminingi ebukeka imihle ifanele kumZulu ongapendukile kepa eyihlazo kumZulu oNkosi yake ayisibo ubuntu kepa nguJesu Kristu.

Masixwaye makolwa akiti hleze ulaka lukaJehova lusivutele njengoba kwabuye kwanjalo kuIsrael ngemva kwaloku ngoba benza isivumelwano nabahedeni. (V. 15-16.)

I RHEUMATISM.

Sewake waalilunga nje isigcobo sikaChamberlain sobuhlungu uma uneRheumatism? Inxa ungakasilingi ucita isikati ngoba ngokuhlala kade kwesifo lesi kuba lukuni ukuselapa. Funa igabha lawo nemhla usihlikihle kakulu lapo kubuhlungu kona uyomangala futi utokose ngekefu oyolitola. Sitengiswa yibo bonkeabatengisi.

Intshumayelo yoMbishop Colenso, uSobantu.

EGOWELE UMUSA NESIMINYA. JOHN 1: 14.

Ngokwamakasi nje alotshiweyo kunocane esingafanekisela ngako ngaloko kuhamba okwakanya ngokucacileyo kuveza ubuYise ebuntwini, okung'okokuba abonele kuko amaKristu onke amadala namatsha ukuze nati sibe ngabantwana bakaBaba wetu osezulwini, sibe amadodana namadodakazi eNkosi uSomandhla. Sinazo kambe izincwadi ezine zeziNdab'ezinhle, kepa nazo lezi azipelele eyesine (okutiwa ekaJohane) yalotshwa sekudhlule iminyaka elikulu elivayo emva kwezindaba e'tuluma ngazo Zalotshwa emva kwesikati eside ng'esingabasiyo. UPaul iNxusa noma abhala kangaka, noma kungati wab'ehlezi emzini wase Jerusalema uqobo lwawo, inkosi isand'ukubetelwa kumbe isizakubetelwa, kasitsheli nolulodwa uhlamvu aa'azela lona ngokwake emaswini nasekwenzeni kukaJesu, ukupela elokuti ukupana kuhle kunokupiwa", olungeko kwesinye izincwadi. Nabo oJakobe noJohane noPetro amaNxusa ababefunda kuye uJesu ngempela, belandela azinyawoni zake beyiloku belalela beswa ukufundisa kwake, nabo abashiyanga nokungangaloko kuka Paul. Abapatanga nolulodwa uhlamvu, ababelutolile lupuma ezindebeni zomlomo weNkosi yabo olwalujulile ezinhliziyweni ezinyitandayo; abapatanga nakunye ukwenza kwayo ababekubone isahamba, kunaloko esilondelwe kona yizincwadi ezine zeziNdab'ezinhle pezu koba yaidhla indaba nabo imihla ngemihla bebona ubukosi bayo kungubukosi b'oselwe eyedwa kaYise egowele umusa nesiminya.

Kepa nakuba okwapambili kuya ngokunyamalala, nezwi elilotshiweyo libonakala sengati liyaxega lapo lipenyisiswa ukona umfanekiso wobukosi obupeleleyo nensobi esidale ngako sonke tina esadalwa saba negqondo nenhliziyo, singabantwana bakaNkulunkulu. Ukona lomfanekiso pakati kwetu sonke kulowo nalowo. Sonke siyazazela ngamhla sipambene sifulatelene noNembeza wetu, siyazi ngitsho ukuti abantu besiminya abesilisa nabesifazane, bafanele ukuba babe njani, nokuti ekuhambeni konke nasekwenzeni konke kwesintu imihla ngemihla kufanelwe kuvezwe ubuntu obuyibo bamadodana namadodakazi oqobo akaNkulunkulu awatandwa nguye, kuze kuhlalukiswe lapa emhlabeni kancane njengamandhla etu ubuhle nobukosi buka Baba wetu osezulwini uNkulunkulu kakulu umumo walabo abanjalo abangofakazi abezwayo ngitsho walabo osekwahluma kubo umfanekiso kaNkulunkulu kwavela ekuhambeni kwabo nasekwenzeni kwabo kwemihla kube yiloku kuhambile ngokwanda njalo esizukulwaneni ngesizukulwana, kuze kuti mhlaumbe tina banamuhla sibe nokwazi nokuzwa kunabaningi ababe ngamaKristu amakulu esikatini esipambili ukuti yikupi okusifanele tina sintu ngitsho inhliziyo nobuntu nokwenza okumfuzayo yena uKristu, okumfuzayo uNkulunkulu, umfanekiso walendodana etandwayo uYise euame ngayo ulotshisiswe kubantu bonke.

Lomfanekiso womusa nesiminya owavezwa ekuhambeni nasekufenikukaJesu, abanye mhlaumbe abakakuboni ukuba bangawutanda, abanye kunaloko bangatusa ukuhamba kweqawe elilambele izindaba ezigowele izingozi, esidhlula wona amaqawe ngoba zilambele ukubona nokwenza isiminya esingaziwa. Labo kodwa asebeke babona kanye ngamehlo enhliziyo kambe, ukupelela kwobuKristu,—okung'okwokuti ukumtanda uNkulunkulu eku'bantu okukona kuye konke ukutanda kumuntu wonke okufuza yena uNkulunkulu—ukumtanda yena umuntu ngoba engumtakaNkulunkulu—loku'kutanda ukuzitelekela ngokwako ngokwenza okufaneleyo nokokuzidela. Labo asebeke bakubona kanye loku bayakuzwa ngempela ukuti yiloku ukuhamba ekonakona emhlabeni. Okunye konke ukuhamba kw'eyeme kuko nokuti nako ukuhamba okupeleleyo kwesintu okungazanywa nangumuntu wonke nayilowo obutakataka kunabanye bonke yikona okuqukete konke ukufundisa okungokwobuKristu, isipeto nokuqondwe ng'ukutemba konke kwesintu ngaye uNkulunkulu, ngitsho ubukosi obunjengalowo oselwe eyedwa kaYise, egowele umusa nesiminya.

Kukona kukon'impela ukutemba kwamandulo kanye kuqinisekile kumhlope ewe, okunhliziyo ingaguqukiyo noma kubonakala ngezindhlela ezisigidigidi okufinyelela ekuquketeni ukutemba konke kwesintu, ukutanda uNkulunkulu ngitsho kuqanyiswa ukutanda abantu.

Izwi esilihlafunayo liti "egowele umusa." Siyazi ukuti ababepete izikundhla ezikulu, izitakazelo zabo zazifeketiswa ngalo lelogama. Tina namuhla siti "Nkosi yamakosi" kanti ezikatini ezingapambili kwakuvame ukuba kutiwe "Wen'omuhle" Ah! kambe abampofu nabacindezelwayo mhla babekala becitshe bangabi natemba bekalela kodwa ukuzizwa ukukululwa beti tshwele ukuba keba yekwe bapefumule bahambe isikatshana emhlabeni loku amandhla ab'es'esandhleni sababahlupayo bengenamluleki bona, babeyakubona ngokujabula okungakanana ukuti leso'sitakazelo sasi isiminya sasitembeka !

Isaqutshwa.

Opendula uNgwenya

Mngane,—Ngivumele ngipendule uMr. Ngwenya ngencwadi yake epume epepeni lika 21st Feb. Uti uma engisola uMr. Ngwenya ngenkulumo yami akangisoli ngamazwi ami futi ubonakalisa ukungigquba ungibambhe ngempumulo. Uyabona mina Mr. Ngwenya ngiyindoda angilixoki, umuntu angimsoli ngasese ngimtyela emadhlebeni ezwe wena uti ngimsolelani uMafukuzela. Uma into ilunge kuwe ilunge nakimi? Uti ngiyatobezela. Wena uti angisole nganxanye uma mina ngibona kwecakele ndawo zombhili? Wena utokoziswa ukuba kusolwe Abantu-Batho lingasolwa iLanga uma liposisa ngoba kunge lakini eNatal? Ubudoda ilobo kuwe? Uyabonake Mr. Ngwenya ngifuna ukukutyela ukuti uma ngiti uMafukuzela ngiyamsola ngoba upikisa iningi ngisho ngomteto wesinhlangano ukuti kunqumu ivoti, ivotike yamehlulake uMafukuzela akufaneleke aqulusele loko ose kwanqunywa noba sibona ukuti wayala into yokwaliwa kepa sisotini sekweqiwa njena? Into eyayifanele uMafukuzela iyona leya eyazwakala ukuti wayengavumi yena, lokoke kwase kwanele kubantu kunokuba kube iyona ndaba ekona epepeni. Kumbhula ukuti nangesikati kuwela yena ipepa okwakutiwa uZwelakiti lalibambhelele pansi lisho zonke izinto lezi noko abantu bayikipa imali. Mina angisoli into yokuti uDube walelani kodwa ngisola into yokuba avimbele abanye uma benza, ngiti kwakwanele kaye ukuba abikele abantu ukuti mina angizwani nalento ngesizatu esitile asitul le ayeke ukuti ab suyikipa abantu imali. Wena futi ungiliuganisa noNtuli. Uyangihlafunela uti ngiti uMafukuzela utengisa ngati Uyabona Mr. Ngwenya anokuluma niyibhekele enye indoda ningahlofi nje. Kuhle ulalele amazw'ami. Futi wena uti ubhaliswa ukutukutela. Uyabonake Ngwenya wobhala uxolile ngelinye ilanga kona uyomuzwa umuntu lapo eqonde kona. Utini? Uti ngikuluma ngokungahlonipi? Api amazwi ami aqonde ukudelela uMafukuzela? Kwati ngoba uMafukuzela ungumuntu omkulu waketelwa futi ukuba uMpati wetu kwatiwa kakusobe kusasolwa ngezinto azenzayo, konke sekulunga nje? Mina ngiyetembha ukuti uMafukuzela uyangizwa into engiyishoyo futi uyatanda ukuzwa imiqondo yabantu ukwehlukana kwayo kona esosebenzela pezu kwento ayiqondayo. Aka njengawe wena oti akugqitshwe imiqondo yetu tina esisolayo kuvele eyenu kupela ngoba anisoli. Siyobona kanjani uma sisoti siyakuluma bese sipendulwa ngezwi lokuti asihlonipi? Mina ngiyabona ukuti uAbantu-Batho uyapos'sa ngimsola ngokwake noDube ngimsola ngokwake Uyabona Mr. Ngwenya ngifuna ukukutyela ukuti kobe angindoda angicabangi uma iNatal ingehlukananga noNational Congress kwase kwapela unyaka uma kuqutywa ngaloluhlobo. UAbantu-Batho uyena esepete uNational Congress isinto asikuluma ngeNatal zihlasimulisa umzimbha Noyisilima, uyabona. Mina ngiyamsekela uJohn Ray Msimang epepeni lika 28 kwamanye amazwi ake.

Yimi,
J. M. MOUNU.

OBHUBHILEYO.

UMrs. Mantómbi Sifile Nzuza waseEsidumbini ushonile ngomhla kaMarch 8, 1919. Ushonele eTekwini lapa ebeye kobona udokotela. Wafike ese ngesinyo isifo ebesimkataza emzimbeni. Wafika wadutshulwa umkuhlane omkulu. Wamdumela izinsuku ezi u 7 kupela wamanela ngoMsombuluko esibhedhlela ngo 2 ntambama. Ungcwatshwe ngo 10 o'clock. Wonke umsebenzi ubupetwe aoMessrs Adlam & Reid, Undertakers. Izihlobo mazanelizwe ilombiko.

Yimina,
SIFILE NZUZA.

Imfolozi.

(Ku Mhleli we "Langa.")

Mnumzane,—Ak'uugitshaye ngebalana ngibuze libe linye kuwe'mnikazikasi.

Kwelang'elidhlule isonto ohlonipekileyo olupete Ezindala zabakwa'Zulu ngifica kabili nomFolosi "okungukuti umbhali waleso'zindaba uti lowo'mfula umFolosi ibizo lawo."

Mina-ke ukuzwa kwami kukulunywa ngalowo'mfula (mhlaumbe ngayo yombili ngoba kukona emhlope nemnyama) ngayiloku ngibambe elokuti, "imFolozi" izimFolozi, "imFolozi emhlope," "imFolozi emnyama." Sengati kungavela mqaqi oqaqayo, oke wayipuza leyo mifula emibili.

Use usibongele kulowo mnumzana uM. M. Fuze. Utsho ulimi olumnandi olunambitekayo lwesiZulu. Wona nje ngokuveza ati gqwabagqwaba uGasa kaLubele, umNgena'zixakaxolo kuti vumbulukiyane ezimnandi nezihwaqabalisayo.

Yimi,
OFUN'ELIYILO.

UMUTI WESKOMOLOLO.

Lungisa isisu leso esibi ngokuginga ingcosana yezinhlamvana zikaChamberlain, ibese ukudana loko nokudikibala kunyamalalisa okomlingo. Angumuti uqobo wokwelapa iskomololo. Atengiswa yibo bonke abatengisi.

The United Native National Association of Commerce & Industry.

Bakiti isikati sifikile. Lapa uMoses walikipa izwe ebugqilini akalikipanga ngokukuluma kodwa wenza izindhlela namasu okulikulula lapuma esandhleni sika Faro.

Yebo kukona ukukulula isizwe ngomlomo nangesikali kanti ke konke kubuswa imali konke kwenzeka ngenxa yemali. Siyabona uCongress uyasebenza kakulu kodwa unjengomuti ohlumile kanti isimpande zawo zidhliwe umswenya koti ngesikati kulindelwe izitelo kubonwe usuvutuka uwe. Kepa nambla silungele ukubonisa enye indhlela yokukulula isizwe ngapandhle kukaCongress noma selekelele uCongress ngalendhlela. NgingumNatal ngemvelo ngite ngikule ngangibona esinye isizwe esimpofu sihlupeka njengesakiti futi sona sisebenza ubugqili bwe minyaka emihlanu (5 years' contract) ununtu wendoda nomkake ngemalana encane u 10s ngenyanga kute lowo oseqedile wafuna ilungelo lesizwe. Abenzanga uCongress bahlanganisa izimalana zabo udawonye, abatenganga mhlaba bengatumanga namanxusa kodwa baqala ukufaka izitolo kuwo onke amagumbhana eSouth Africa abanye batenga betengisa kute nje ngeminyakana eyingcosane wetuka umlungu esehambha ngekalishi nabo wabona sebekwele awabo kute kusenja lo wetuka umlungu esetenga kubo. Manje akuko ilungelo abangenalo embusweni weNyonyana. Kepa tina sisahlupeka nemiqondo yetu emining esilinga ngayo kodwa ingenamapiko okundiza okuti ngenxa yokuswela amapiko sibe iloku sishlakanhlaka nje ngendhle yomtini. Nangu ke omunye uCongress wesibili; Asihlangane sonke tina sizwe esimnyama sivule iskampane enkulu yesizwe sisebenzelane sodwa setembhane sincintisane nabelungu nesinye isizwe esikulell lomdabu sibone ukuti ilungelo letu aluvela na? Futi uma lingavell sohlushwa yini.

Yebo ngiyazi ukuti abasulitanda leli an letu ngenxa yokushona asebeshona ngako esinkapaneni. Kodwa indoda ayifi ngamkonto munye.

Nabelungu ubabona behamba ngesitimela njezati sivela base beshoniswa keningi besalinga imiqondo yazo kwase kwati abavela namasu okugcina base nza zaqeda umhlaba.

Kunjaloke nawe woshona kodwa uma uqinisela ekugcineni wokupuka ukulu lwe na esinye isizwe.

Kusile muntu onsundu puma ebumnyameni.

Yimi,
R. MDIMA.
Roodepoort Location.

Lungela Ukulwa

Imvelo ihlala ilwa sonke isikati uku ba sihlale sipilile. Ngenhlalayenza amandhla empilo angapakati kwemizimba yetu atobezela pansi amagciwane esifo. Kawaxoshwa apele, kepa ati ukudina anqunywe amanqindi ukuba angabi nangozi.

Ngokungaqikeleli okuncane ekudhleni kuye kwonakale isisu; mhlaumbe ukusebenza ngokweqisa nokunakana kuye kudunge imizwa, ibese igazi liba luhlwesa avuke amagciwane ahlala eko na asibonakalise. Igazi liwa isimpi somzimba. Inxa umuntu etola ingozi nalapa kuba kona ukugubelana nokushisa, kuleyondawo liyisa ngokushesha okuyikona kudingekayo ukwaka uma lina ko. Kepa inxa igazi liluhlwesa nalo alinawo lawamandhla.

AmaPink Pills kaDr. Williams angumuti wamandhla onika igazi kona loko okudingekayo kokwaka izilwebu, uhlumelelise imizwa ukuba ibuye ihlele kahle ukudhla, ishise ubuti obusegazini. Ngalendhlela yokwaka igazi ayasiza ekuqaqambeni kwamatambo, neNeuralgis, neSciatica, neLumbago, neNeurasthenia noZwela, neSt. Vitus' Dance nasekupapatekeni kwezindhlela ezini ngi.

Umtengisi wakini uyatengisa ngama Pink Pills kaDr. Williams noma kona ngqo kwaDr. Williams' Medicine Co., Long Street, Cape Town ngo3s. 3d. ngegabha noma ngasitupa ngo18s. iposi ungalikokeli.

ISAZISO.

Kuyoba kona umhlangano wabashumayeli bakwaZulu C. C. ngoApril 11 19, ngolwesihlanu lapa eDurban. Uyongena ngo 7 o'clock kusihlwa (7 p.m.)

S. P. MAJOZI Unobhala.
Rev. B. M. DUBE Umfundisi Z. C. C.
Native Location,
Depot Road,
Durban.

UKUHLAMBULULA OKUNGASAPELI.

Uzinge uhlambulula? Ake utalise izinsukwane, uma kungenzeka ulale embedeni, ukete ukudhla, ubese upuza okaChamberlain wentungwa nembo nokuhlambulula. Lomuti kade wawelapa abahlala behlambulula kungasapeli, nokwase kwahluleke izinyanga, uyokusindisa. Utengiswa yibo bonke abatengisi.

Indaba yokutumela amaNxusa Pesheya.

Ngivumele ngisatanda ukuyingena kakulu lendaba. Ikoloni seise yahlangana kabili emva kwenhlangano kaS. A. N. N. Congress eyahlangene lapa eGoli ngo 16 December. Ikoloni ilungisa isindaba zakona meyelana nokutuma amaNxusa. okubonakala ukuti ayancilizwa yisenso sika S. A. N. N. Congress. IFree State nayo isihlangene nayo ukulungisa esakona isindaba. Nayo sengati loluketo ayizwani malo.

Ziakiti ke lipi lona, iNatal itule nje itini ?Njengoba iNatal yalimemezela emkandhiwini kaS. A. N. N. Congress ngoDecember lo odhlule eiaseNatal izwi ngabatunywa baseNatal ukuti iNatal sinalo izwi namhlanje elaseNatal lopuma ekaya seyike yahlangana yahlela kahle okwaseNatal nakwaZulu sinto sesimaxapaxapa nje iti yolikipa elayo izwi sekunjani ? Sekuze kwalimaseka na ? Tina silinde leyonhlangano ukuba ibizwe yaseNatal sizilungisele ukwehla ngaloloasuku. Ayimenywe kona manje. Kuyalimaseka impela.

INatal ihleli pezu kwelungelo layo ukuba yenze elayo ilizwi ngoba yahle yasivutulula kona mhla mnene yat yikona lisayo elayo ilizwi. Nibanjwe yini ke ? Memani umhlangano ngoku tshetsha kwenziwe okwenziwayo. Niyabona Zulu isinto sisasoloko sinige Ja uma nxatshana uSolomon kaDinizulu nenza sengati amuko animazi. Loludaba bekungafanele luse luhambe kangaka kungabiko maNxusa asetunyelwe kuyena wabikelwa noZulu wahlangana. Sifuna ayichele okaSenzanga kona. Lungisani Mafukuzela nionMini ake ulahlwe pansi lowo Mququmbelo wenu uyasilimaza tina Zulu asiufuni nese. Yenzani okuangcono. UMafukuzela njengaNxusa elikulu lalendhlela yapesheya makahambe aye kwaZulu aye kubikela iNkosi uSolomon ukuti sesifikile isikati engasitsho kwaba mhlope pesheya ngati ngobuyela ngazo ekupeleni kwempi. Kuhle isindaba ziqale kuSolomon zisokwazi ukuhamba ngendhlela yazo. Sekwe pusekile namanje. USolomon akasiye wokutunyelwa izincwajana uma kube kwa udaba lwesizwe kuyena. Akusu swe amadoda empela asokwazi ukupe ndulana nobukosi bakwaZulu. Futi igama lika Mankulumane selo lokugu gulwa nje lingasukeli eNkundhleni yakwaZulu. Niyabona nje ukuti sipe ndulwa amabhunguka empela angase nawo nomuya.

Ibuto leli lama "Hai kona" liqapele ni kude lapo lonitshonisa kona Cetywayo, noti netuka bese nikolwesabekayo udonga.

Utsho ajalo uMNGUNI ONGADHLI NHLANZI.

(SAUL MSANE.)

Kungati.

(Ku Mhleli we "Langa.")

Ake ngihlinse nami kulenkomo ehlinzwayo ngamadoda nokuba ngingebani, ngishoke mayelana neS. A. N. N. C. ngoba kungati iyaciteka ngokungeswani kwamadoda. Kungati iFree State ihamba yodwa neNatal kungati namaProvince atanda ukuzimela odwa, kungati kukona ukusola ipepa Abantu-Batho nabaholi baseGoli, kungati bapuma esipolweni ngoba ukona umlomo kaCongress uMongameli kaS. A. N. N. Congress, kungati kutiwa utuleleni yena engabeki elake kuswakale, kungati buyaciteka ububende bucitekela esandhleni sake. Asazike ngoba naye yindoda. Kungati isindaba zeCongress zibanga ikanda, kungati mina ngingebe ngisaziswa ngoba zingangona ikanda ngise mncane. Kungati silingene amadoda asebucopo bulukuni. Ngangitanda nokuba yilungu kodwa manjeca, kungati lisokufa igula litele abantu ngamazi. Ngiyesaba kungati ngingabuyela ecaleni ngingatelwa ngamacapazelo. Sebekona yini abaholi besizwe esimnyama? Kungati abakabiko, asazi njalo nokuba yikupumbana kwesingqondo zetu ngokuba sisebancane Okwabelungu kuyamangalisa ngoba basenza abantu abalungile balwela inkululeko kanti akunjalo.

Kungati uMr. Selby Msimang wase Bloemfontein ubanjiwe ngokukulumela abantu. Kusepinde sona saseGoli sabaholi kulusizi kakulu loko.

Kungati kudingeka amanxusa aye hambe kona kuqala ngo 1914, kuti noma kufakwa abanye kungabicala kodwa bangabi baningi kakulu kuyiwe kona lapo bebe kona kuqala eEngland. Kungati uZulu ufuna ukuba umnikelo wabo upindele kona emakaya, bati akuko nkwali epandela enye. Soyicela ivutiwe. Akulibambe amatomu kona lapa Mhleli.

N. J. N. MASUKU.
Germiston.

KUFUNWA.

Abantu abam'balwa bokusebenza emgodini.

Iholo: £3 ngenyanga..

Abaganiweyo banikwa izindhlu namasimu abatanda ukwaka. Kukona isikole lapo kungakokwa luto.

Kuqashwa abanesimilo kupela.
Yanini ku

Manager,
Wessels' Nek.

Ukuhlasela kwabelungu kwaZulu.

(M. M. FUZE.)

(Iqutshwa kwelika Feb. 28.)

Futi loko'kusho kade kwaqala kusakona naye uyise uqobo owati azi kahle ukuti inkosana nguCetywayo yedwa, yadhlula yavuma ukuba kubekona umbango pakati kwake noMbuyazwe owazalwa nguMonase wakwaNxumalo, owab'ekade engumdhlunkulu kaTshaka, ingaati uCetywayo uzalwa nguNgqumbazi wakwaZungu owalotsholwa nguTshaka uqobo wamlobolela yena umfo wabo uMpande owabe aziwa nguZulu wonke ukuti inkosana kaMpande nguCetywayo, okwati namzukwana amaBhunu esebuyisela uMpande kwaZulu ekade ebalekele uDingane, abuza kuye ukuti "Iyipi inkosana yako kubo bonke laba abantwana bako na? UMpande wawakombisa uCetywayo amaBhunu ayesemsika indhlebe enza upau. Po-ke noma kwaziwa nguZulu wonke loko, inkos'enkulu yagcina ngokukucindezela pansi ukuba kungaqami. Ngani na? Ngoba okaMntungwa (uMonase) intombi yakwa Nxumalo yamzalela uMbuyazwe nomfowabo uMantantashiya (bobabili ababe igugu kuyise) etsho nangomlomo lapa ekuluma nabantu ati ngabakaTshaka eyona nkosi yake naye, ati nomuzi wakwaZulu lona akusiwo owake ngokaTshaka, ngalokoke ngoka Mbuyazwe oselwe inkosikazi kaTshaka. Kanti ekusukeni pansi kwomuzi kaMpande, nguNgqumbazi yedwa, intombi yaka Mbonde kaTshana inkosikazi yona yodwa kaMpande eyatatwa nguTshaka uqobo eyitatela umfowabo uMpande. Kwabe kunjalo pela ukwenza kwamakosi amandulo, aoJobe wakwaMtetwa, naoMacingwane waseme Cunwini, naoTshaka noDingane baka Senzangakona, babebulala amadodana, ngoba beti funa kuvuke umbango alwe nabo oyise besekona. Nonina kaTshonkweni noSikota lona uMasala, kwaku intombi engumndhlunkulu kaDingane, kwati ngoba esetolelisa wanikwa yena uMpande wazala uTshonkweni. Bekwaziwa loko kwaZulu ukuti uTshonkweni noSikota ngabakaDingane ngenxa kanina. Kepa likona ipunga elitile elipakati kwaloko'kuluma kwasendhlunkulu kwokuti umuzi ngoka Mbuyazwe yena engoka Tshaka, akusiwo oka Cetywayo ngoba engokaMpande. Bati abaziyo inkosi yabe seikuluma loko ngoba yainxanele ukubeka uMtonga ongowakwa noMantshali, eyabe imtanda kakulu. Kutiwa yaikutsho nangomlomo loko, iti, bonke laba abakulu yabazala ingakabi inkosi, ukupela uMtonga eyamzala seidhla imiti yobukosi ofanele ukuba abe yinkosi. Nokubaqata loku abantwana bayo (oCetywayo noMbuyazwe) kutiwa yabe ikwenza ngaleyo ndhlela osongati napele bobabili, kona kuzakusala kume uMtonga endaweni yabo abose uZulu.

27. Manje ake sibuyele empini yabelungu. Kwati uba ixotshwe njalo eyakwaZulu lapo eDudusini iyaqala ifika lapo ibe ingenise kona eyakubo nezinduna, uMnyamana indun'enkulu yempi yonke yamfunyana esekade ebalekile kanye nezinduna kwalahleka kona lapo nesihlandhla sempi, kwaba umhloia omubi nje loko kwakohlakala ukuti isihlandhla sona po silahleke kanjani. Eyabelungu leyoke eyabe iseDudusini eyaxotsha uZulu yabe ipetwe nguBrigadier General Wood (uLukani.) Kwasokuba ukwenyela kwayo njalo eyakwa Zulu. Emva kwaloko akubanga kusabako ukwonwaba nokuhlala kahle eNkosini, kwasale sekubonakala nje ukuti uZulu use ahlulekile. Bayileta-ke kaloku abelungu Mahlabatini, sebeqonde yona inkosi uqobo lwayo. Lapo inkosi yatumela amaNxusa okuya kutahweleza. Nabo abelungu bapendula emaNxuseni bati bayezwa nje, kodwa kabanalo izwi abangapendula ngalo amaNxusa. Kute kusenjalo lapa beseMfolozi begeza wesuka uZibhebhu kaMapita waya kubadlibula. Watshaya abatile kuleyondawo ngoba pela wabe inembi ekwazi ukukomba. Bapendula abelungu lapo bati "yebo" sizwile siyakufika kusasa kinina" (bememeza) Lapo-ke inkosi yabata Inyanikaipulli (Izinkabi zayo ezimhlope) iti iyakutshwelesa ngazo kubelungu. Kwa'uba zibutwe izinkabi kwesuka amabuto (uMcijo neNgobamakosi bazigwaza zonke bati "Akusenacala ukuba zidhliwe yiti kunokuba zinikwe abelungu sisekona. Uzwani-ke bayileta abelungu, bayiqondisa kona komkulu. Apuma amabuto ati ayahamba kawabo esenzela ndawo beza njalo abafo. Kutiwa-ke babepete ucwecwe lapo ngoba beza nje belinganisene zabe zisatshaye kubo izinhlamvu zabakwa Zulu kwasimze kwaloku kuti qwa njalo. Wase uyagqibuka njalo uZulu. Inkosi yega yaponseka ehlanzeni nasoke seihamba njalo namabuto ayingcosana kanye nomdhlunkulu engakabiko uManz'olwandhle. Yahamba njalo yaqonda kwelisenhla yaya yafinyelela kwelika Mnyamana ngaseNgome, lapo yafike yacatsha kona emzini otile osehlotini; is'inoMkosana kaZangqwana wakwa Zungu njalo lapa. Bayifunake abelungu befuna ukuyibamba babileka. Kwaza kwafika induna enkulu ngesinye isikati uSir Garnet Wolseley (owabuye waba nguLord Wolseley), owaza waya wayitola lapo eNgome.